

کلیات پزشکی قانونی

برای دانشجویان مامایی

مؤلف

دکتر محمد شهبانی

متخصص پزشکی قانونی و مسمومیت‌ها

با همکاری

رقيه ایمان پرست

کارشناس مامایی و کارشناس ارشد روانشناسی سرگیت

دکتر آسیه جعفری

متخصص پزشکی قانونی و مسمومیت‌ها

سپیده محبی

کارشناس مامایی

انتشارات جاودانه

سرشناسه : شعبانی، سعید، ۱۳۴۶-
 عنوان و نام پدیدآور : کلیات پزشکی قانونی برای دانشجویان امامایی / مؤلف: سعید شعبانی،
 با همکاری: رقیه ایمان پرست، آسیه جعفری، سپیده محبی.
 مشخصات نشر : تهران: جاودانه، جنگل، ۱۳۹۳.
 مشخصات ظاهری : ۱۷۶ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۳۷۲-۸
 جمعیت فهرست‌نویسی : فیبا
 موضوع : پزشکی قانونی -- راهنمای آموزشی (عالی)
 اساس بروده : ایمان پرست، رقیه، ۱۳۶۲-
 شناسه افزوده : جعفری، آسیه، ۱۳۴۴-
 شناسه افزوده : محبی، سپیده، ۱۳۶۵-
 رده‌بندی کنگره : ۱۳۹۳ ک۸ش/۷۱۰۲۷ RA
 رده‌بندی دبیری : ۶۱۴/۱۰۷۶
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۶۴۲۰۲۳

عنوان کتاب: کلیات پزشکی قانونی برای دانشجویان امامایی
 تألیف: دکتر سعید شعبانی
 با همکاری: رقیه ایمان پرست، دکتر آسیه جعفری، سپیده محبی
 ناشر: انتشارات جاودانه، جنگل
 ناظر فنی: امین لشکری
 نوبت و سال چاپ: اول، ۱۳۹۳
 قطع و تیراژ: وزیری، ۱۰۰۰ نسخه
 قیمت: ۸۰۰۰۰ ریال
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۵۸-۳۷۲-۸

[http:// www.junglepub.org](http://www.junglepub.org)
[email:// Info@junglepub.org](mailto:Info@junglepub.org)

تلفن: ۰۲۱-۶۶۴۸۶۱۱۵-۹-۶۶۴۸۲۸۳۰
 ۰۳۱-۳۳۲۰۵۰۶۷-۳۳۲۰۳۸۰۰-۹

«حق چاپ برای مؤلف محفوظ است»

به نام ایزد مکتا

مادر، باید باشی

تا زمین به بهانه لمس گام‌هايت، جوانه بزند
به معجزه حضورت، غنچه‌های سرخ، بهاری شوند
و به شکرانه‌ی وجودت، دانه‌های مهر ببارند
تو باید باشی
تا فراموش نکنم بوی بهشت را...

پزشکی قانونی از جمله رشته‌های است که نقش بسیار مهمی در اجرای صحیح عدالت در جامعه را به عهده دارد که در سال‌های اخیر در جهت تخصصی شدن و ارتقاء علمی روزافزون پیش می‌رود. دانشجویان و شاغلان رشته‌های پزشکی و پیراپزشکی، همواره نیازمند منابع تخصصی برای فراگیری ضروریات پزشکی قانونی در حیطه کاری خود می‌باشند که ماماها نیز از این امر مستثنی نبوده و نیازمند استن مسائل قانونی مرتبط در حیطه کاری خود از جمله مسؤولیت‌ها، خطاها، قصور، سیو معالجه‌هایمن و ضرورت ارجاع می‌باشند. از طرفی با توجه به محدود بودن منابع فارسی که به لحاظ بر قوانین جاری کشورمان بوده و پاسخگوی این ملزومات باشد، ضرورت ایجاد نمودن یک جانب در این راستا با سایر همکاران عزیز و بزرگوarm، گامی در جهت آگاهی و بیس روزافزون جامعه پزشکی برداشته تا علاوه بر آشکار ساختن دید کلی از پزشکی قانونی، به نیازهای تخصصی این گروه از عزیزان، پاسخ شایسته داده شود.

در پایان سزاوار است از تمام اساتیدی که با رهنمودهای ارزنده و گوهریار خود، مسیر تحریر این کتاب را بر اینجانب روشن و هموار نمودند، تشکر و قدردانی نمایم و از پروردگار منان به سبب لیاقت توفیق خدمت به خلق، سپاسگزار باشم.

دکتر سعید شعبانی

فهرست مطالب

فصل اول: کلیات پزشکی قانونی

- پزشکی قانونی (Legal Medicine) ۱
روش‌های اجرای پزشکی قانونی ۴
آشنایی با پزشکی قانونی ۴

فصل دوم: نظام حقوق جبران خسارت بدنی در اسلام

- جبران خسارت بدنی در اسلام ۷
تعیین میزان دیه ۹
ارزش البکاره ۱۰

فصل سوم: اخلاق در حرفه پزشکی

- اصول اخلاقی مهم ۱۸
۱- اصل زیان نرسانیدن ۱۸
۲- اصل نیکوکاری ۱۹
۳- اصل سوددهی ۱۹
۴- اصل عدالت توزیعی ۲۰
۵- اصل خودمختاری ۲۱

فصل چهارم: خطاها و قصور پزشکی

- انواع خطاهای پزشکی ۲۴
قصور پزشکی (Medical Negligence) ۲۵
تخلفات انتظامی ۲۶
رسیدگی به تخلفات پزشکی ۲۶

- ۲۶ رسیدگی به قصور پزشکی
- ۲۷ مجازات‌های انتظامی
- ۲۷ رضایت و برائت
- ۲۹ شرایط رضایت‌دهندگان و رضایت‌نامه معتبر
- ۳۰ مواردی که رضایت معاینه شونده لزومی ندارد
- ۳۰ بر حرفه‌ای (رازداری پزشکی)
- ۳۱ تبیین نامه اجرایی قانون مجازات خودداری از کمک به مصدومین و رفع مخاطرات جانی

فصل پنجم: مسئولیت مامایی

- ۳۳ محدودده‌های ماماها
- ۳۵ شرح وظایف ماماها دفاتر کار
- ۳۷ نسخه‌نویسی ماماها

فصل ششم: گواهی‌نامه‌های پزشکی

- ۳۹ انواع گواهی‌نامه‌های پزشکی
- ۴۰ گواهی ولادت
- ۴۱ گواهی فوت
- ۴۱ برخی از مواد قانونی مرتبط با صدور گواهی

فصل هفتم: ترمیم و ترمیم

- ۴۴ انواع ضرب و جرح
- ۴۴ انواع جراحات توصیف شده در قانون دیات و معادل آن در پزشکی قانونی
- ۴۵ عوامل ایجادکننده ضرب و جرح
- ۴۶ انواع جراحات
- ۴۷ خودکشی با اجسام تیز و برنده
- ۴۸ خودزنی‌ها

فصل هشتم: مرگ‌شناسی (Thanatology)

- ۴۹ تغییرات پس از مرگ (Postmortem Changes)
- ۴۹ تغییرات زودرس
- ۵۰ سرد شدن جسد (Algor Mortis)

۵۰	کبودی نعشی یا هیپوستاز (Lividity)
۵۱	جمود نعشی (Rigor Mortis)
۵۱	اسپاسم کاداوریک (Cadaveric Spasm)
۵۱	تغییرات دیررس
۵۱	گندیدگی یا فساد نعشی (Putrefaction)
۵۲	مومیایی شدن (Mummification)
۵۲	صابونی شدن (Adipocere)

فصل نهم: مسائل جنسی در پزشکی قانونی

۵۳	اعمال منافی عفت (منکرات عفت)
۵۳	هتک عفت
۵۴	هتک عفت فردی
۵۴	هتک عفت عمومی
۵۵	هتک ناموس (تجاوز به عفت)
۵۵	ویژگی‌های مهاجم جنسی
۵۶	میزان شیوع تجاوز جنسی
۵۷	آسیب تجاوز جنسی و واکنش قربانی
۵۸	وظیفه پزشک در معاینات مرتبط با تجاوز
۵۹	معاینه فرد مظنون به تجاوز
۵۹	پرده بکارت (Hymen)
۶۰	انواع هایمن
۶۱	باکره (Virgin)
۶۱	علل پارگی هایمن
۶۲	معاینه هایمن
۶۲	ازاله بکارت
۶۳	تفاوت پارگی‌های هایمن از بریدگی‌های طبیعی
۶۳	ترمیم بکارت
۶۳	تکنیک‌های جراحی مورد استفاده در ترمیم هایمن

۶۴	ترمیم هایمن از نظر شرعی و قانونی
۶۴	علایم مدخوله بودن
۶۴	پارگی هایمن در اثر حوادث یا سقوط
۶۴	تشخیص تجاوز در دختران باکره
۶۵	تشخیص تجاوز جنسی در زنان غیر باکره
۶۶	قربابت آنال (Anal Intercourse)
۶۶	نایبیت چند نکته مهم در معاینه زنان
۶۶	شش صدور گواهی سلامت هایمن در مطب
۶۷	لواط (Sexual intercourse)
۶۷	علایم دخول در بعد
۶۷	نکات مهم در معاینه فحش

فصل نهم: حاملگی و پزشکی قانونی

۶۹	تعریف حاملگی از نظر پزشکی قانونی
۷۰	تشخیص حاملگی
۷۰	علایم قطعی حاملگی
۷۱	مرگ جنین در رحم مادر (IUFD)
۷۱	علایم مرگ جنین
۷۱	اهمیت تشخیص بارداری در پزشکی قانونی
۷۲	سقط
۷۳	میزان سقط جنین
۷۳	علل سقط
۷۴	تعریف سقط
۷۴	انواع سقط جنین
۷۶	تشخیص سقط عاداتی
۷۷	روش های انجام سقط
۷۸	تشخیص سقط جنین جنایی
۷۹	رابطه تروماتیسیم و سقط جنین

۷۹	دیه سقط جنین.....
۷۹	مواد قانونی سقط جنین.....
۸۰	برخی از اندیکاسیون های سقط جنین.....

فصل یازدهم: اهدای جنین

۸۳	لقاح مصنوعی.....
۸۳	اهدای جنین.....
۸۴	مزیت های اهدای جنین.....
۸۴	شرایط دریافت جنین.....
۸۵	وظایف و تکالیف دریافت کنندگان جنین.....
۸۵	ماهیت حقوقی اهدای جنین.....
۸۵	اعراض.....
۸۶	صلح.....
۸۶	هبه.....
۸۷	اذن.....
۸۹	وضعیت سؤال برانگیز تعیین نسب وارث طفل متهم شده در اثر اهدای جنین.....
۹۰	رأی پژوهش ایالت کالیفرنیا ۱۹۹۸.....
۹۰	نظر فقها در رابطه با اهدای جنین.....
۹۲	محرمانه بودن اهداء.....

فصل دوازدهم: حقوق مربوط به رحم اجاره ای

۹۳	رحم جایگزین.....
۹۴	ابعاد مثبت روش بکارگیری رحم اجاره ای.....
۹۴	ابعاد منفی روش بکارگیری رحم اجاره ای.....
۹۴	ویژگی های فرد داوطلب رحم اجاره ای.....
۹۵	ویژگی های زوج اهدای جنین.....
۹۵	پیشینه و مستند قانونی در حقوق ایران.....
۹۷	انگیزه های توسل به قرارداد.....
۹۷	تطبیق قرارداد با قراردادهای رایج.....

۹۸		ضرورت تشکیل قرارداد
۹۹		مشروعیت قرارداد
۱۰۰		اهلیت طرفین
۱۰۱		موضوع قرارداد
۱۰۱		شرایط موضوع (مورد) معامله
۱۰۲		حقوق و تعهدات طرفین
۱۰۲		حقوق دایه
۱۰۳		تعهدات دایه
۱۰۳		حقوق شوهر دایه
۱۰۴		تعهدات شوهر دایه
۱۰۴		حقوق والدین جنین
۱۰۴		تعهدات والدین جنین
۱۰۵		حقوق پزشک یا مؤسسه پزشکی واسطه
۱۰۶		تعهدات مؤسسه پزشکی واسطه
۱۰۷		بررسی دیدگاه فقهی در ایران در رابطه با اجاره‌ای
۱۰۸		نتیجه‌گیری

فصل سیزدهم: از طلاق تا طلاق

۱۰۹		فسخ نکاح
۱۰۹		بیماری‌های زن که مرد را مستحق تقاضای فسخ نکاح می‌نماید
۱۱۰		بیماری‌های مرد که زن را مستحق تقاضای فسخ نکاح می‌نماید
۱۱۱		ابوت: رابطه پدر و فرزندی
۱۱۳		زوج‌های نابارور
۱۱۵		ناباروری و پزشکی قانونی

فصل چهاردهم: نوزادکشی

۱۱۷		تعریف نوزادکشی
۱۱۹		تعیین سن جنینی نوزاد
۱۱۹		یافته‌های مینی بر زنده بودن نوزاد در هنگام تولد

۱۲۰	یافته‌های مبینی بر مرده‌زایی (Stillbirth).....
۱۲۰	علل شایع مرده متولد شدن نوزاد (Common Causes of Still Birth).....
۱۲۱	علل شایع مرگ‌های طبیعی نوزادان.....
۱۲۱	علل مرگ‌های غیرطبیعی، غیرعمدی نوزادان.....
۱۲۱	روش‌های نوزادکشی.....

فصل پانزدهم: کودک‌آزاری (Child Abuse)

۱۲۴	انواع کودک‌آزاری.....
۱۲۵	سندرم مرگ ناگهانی شیرخوار (SIDS) (Sudden Infant Death Syndrome).....
۱۲۶	برخی از علل مطرح شده در SIDS.....
۱۲۶	یافته‌های کالبدشکشی در SIDS.....
۱۲۶	خصوصیات SIDS.....

فصل شانزدهم: روانپزشکی قانونی

۱۲۹	علل ارجاع افراد به روانپزشکی قانونی.....
۱۳۲	انواع بیماری‌های روانی.....
۱۳۳	اختلالات روانی مورد اهمیت در روانپزشکی قانونی.....
۱۳۶	مسایل روانپزشکی مرتبط با مامایی.....

فصل هفدهم: انحرافات جنسی (Perverted Sexual)

۱۳۹	تعریف انحراف جنسی.....
۱۴۰	اقسام انحرافات جنسی.....

فصل هجدهم: تشخیص هویت

۱۴۱	تعریف تشخیص هویت (Identification).....
۱۴۶	احراز هویت.....
۱۴۶	فاکتورهای تعیین هویت.....

فصل نوزدهم: مسمومیت‌ها و پزشکی قانونی

۱۵۱	مسمومیت.....
۱۵۱	سم.....
۱۵۲	تقسیم‌بندی سموم.....

۱۵۳	تهیه نمونه‌ها.....
۱۵۴	الکل.....
۱۵۴	مسمومیت با الکل.....
۱۵۵	مسمومیت ایدئوسینکراتیک.....
۱۵۵	عوارض مستی.....
۱۵۶	دلیریوم ترک الکل.....
۱۵۶	سندرم های ورنیکه و کورساکف.....
۱۵۶	سندرم جنین الکلی.....
۱۵۶	داروهای آسید دی اتیل آمید (LSD).....
۱۵۷	تریاک.....
۱۵۷	هروئین، مرفین و سایر داروهای مشابه تریاک.....
۱۵۸	کانابیس.....
۱۵۹	داروهای محرک.....
۱۵۹	آمفتامین‌ها.....
۱۵۹	کوکائین.....
۱۶۰	لیسرژیک اسید دی اتیل آمید (LSD).....
۱۶۰	مسمومیت با گاز مونوکسید کربن.....
۱۶۱	منابع و مآخذ.....